

De sappie

De sappie is een gespecialiseerd werktuig om boomstammen te manipuleren. De kleinere variant, de pikhaak, werd al eens eerder vernoemd. Deze wordt gebruikt voor het stapelen van meterhout. Nu gaat het over de grotemenssappie, of het hefboomprincipe toegepast in de ruige praktijk!

De sappie is een typisch werktuig van de gebergtebosbouw. De gesmede stalen kop weegt 1 à 2 kg en de essenhouten steel is zwaar uitgevoerd in de buurt van het oog van de sappie. Binnen de bosbouwgereedschappen is dit zowat de zwaarste houten steel die je zal vinden.

Een klassieke toepassing van een sappie is (of was) het van de berg naar beneden slepen van boomstammen met mankracht. Men zorgt dan met twee of meer mensen met de sappie er voor dat de boomstam in beweging komt, door wrikken, trekken, slepen of rollen. Een bevroren ondergrond en een stevige berghelling zijn hierbij welgekomen. Dit soort zware arbeid is ondertussen vervangen door machines.

Hedendaagse toepassingen van de sappie in de bosbouw zijn eerder ondersteunend van aard. Zo kan je een sappie gebruiken om dikke stukken brandhout te rollen. Sommige liggende kliefmachines hebben een heftafel om het hout op de tillen. De blokken hout eerst op die heftafel rollen met een sappie is ergonomisch gezien beter dan met een (korte) pikhaak.

Sappies worden ook gebruikt voor het stapelen van stamstukken van 3 à 4 m lengte. Dit gebeurt met een team van twee goed op elkaar ingespeelde mensen. De ene tilt het stamstuk wat op, de ander verplaatst het 'over zijn zwaar-tepunt', de ene rolt het hout verder, enzovoort.

Bij het slepen met een lier kan de sappie twee vervelende klusjes eenvoudiger maken. Als de sleepketting niet onder

ROBBIE GORIS, Inverde

de stam geraakt, omdat die in de grond gedrukt zit of omdat er takhout onder gekneld zit, kan je het uiteinde van de stam iets verplaatsen of optillen met de sappie. Je steekt hiervoor de punt van de sappie onder de stam en trekt de steel omlaag. Door de hefboomwerking van ongeveer 1:5 kan je verrassend veel kracht zetten! Een ander manoeuvre is de stam loswrikken als die achter een stronk is blijven vasthangen. Het is voor dit soort werkjes dat de sappie zo stevig is uitgevoerd. Je moet er soms met je volledige gewicht gaan aanhangen, dat kan je niet doen met een pikhaakje met een lange steel.

Ook bij de velling van dunne bomen kan de sappie van pas komen, bijvoorbeeld om hangers wat te draaien op hun stronk of om ze onderuit te wrikken.

Wat maakt een sappie nu een goede sappie? Het staal is best gesmeed en van goede kwaliteit, anders zal het buigen. Maar vooral de steel heeft een zwaar leven: hij is van veerkrachtig essenhout en als het even kan lopen de jaarringen parallel met de richting van de zwaarste belasting. Dat is eigenlijk anders dan bij de sappie op de foto. En tot slot: fabrikanten hebben de vervelende gewoonte om houten stelen te vernissen. Schraap dat spul er meteen af, dat scheelt veel blaren!

AltiplanoBooks.be

Unieke gidsen en naslagwerken voor natuurliefhebbers

maakt je natuurbeleving nog intenser!

> ruimste assortiment gidsen & naslagwerken
> ook moeilijk vindbare items!

Bestel met korting:
www.altiplanobooks.be

10% korting voor VDB-leden